

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 747

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

1053

P A T R I S T I C I .

1054

dini *Minor.* et medio aevo adscribit. Ceterum Codex noster complures lectiones diversas et saepe frugi subpeditat. Ita Goldast. *cuncta starent elementa.* Noster: *coactum maris seruiret elementum.* Gold. *itineris necessitatem infatigatis.* Sirm. *infatigatus.* Nost. *itineris necessitate fatigatus.* Gold. *Luna — damna effugiat.* Nost. *sentiat.* Gold. *Quid autem rationabilem animam — expediatur.* Nost. *expedit &c.*

XXXII. fol. 198. *De Prelatis. De Justicia Principum. De Pacientia. Quod Principes Legibus teneantur.* Singulare, quod in Goldastiano etiam Codice *Capita* haec continuo *Valeriani Sermonem* exceperint, qui cum ita finiat: *seuenti tempore differamus*, et materia ipsa congruat, facile induci quis potuerit olim, ut et haec de Principum officiis Placita *Valeriano* adscriberet. Sunt vero *Isidori Hispal.* apud quem L. III. *Sentent. Capita XLVIII — LI.* constituunt. Vide *Goldasti Editionem* (Genevae) apud *Petr. de la Rouiere.* 1601. p. 23. 8. et *Jac. du Breul Paris.* eod. an. p. 684. f. quorum utramque cum nostro Cod. contendere non inutile fuerit futuro *Isidori* editori.

Insunt praeterea Codici Schemata II. *Alphabetico - Arithmetica*, quorum primo p. 1. Literarum Graecarum Nomen, Figura, Valor numericus, et comparatio cum Latinis exhibetur. Figura κοππα ad designandum numerum 90. hic Quo audit et per

Y sed absque puncto imposito ex-primitur. Numerus 900 figuram Π. et 1000. vocem *Mennacuse* subjectam habet. Alterum Schema fol. 73. p. 2. Numeros vocibus et literis *Rom.* ab *Unitate* usque ad *Mille milia* enunciatos complectitur, subjecta gemina hac Regula: *Litera numeralis minus significans si preponitur tantum demit de sequenti quantum in se habet.* *Litera numeralis cui titulus* (id est lineola —) *superscribitur transit in millenarium numerum.* Tantum de insigni hoc Volumine, quod olim *Coenobii S. Mariae Chotwich seu Gottvicensis O. S. B.* in Austria fuit.

CCLXXXIV. VII D. 4

Codex membraneus lat. Sec. 242 XIV. Folior. 216. f. per duas columnas nitide exaratus et rubricis ornatus complectitur I. *Anselmi Archiepiscopi Cantuariensis Scriptoris* Sec. XI. opuscula hoc ordine:

Fol. 1. *Incipit prefacio libri monologij anselmi archiepiscopi cantuar.* Quidam fratres sepe me studioseque precati sunt &c. Finis: *sed solus deus ineffabiliter trinus et unus.* Extat in edit. Opp. a *Gabr. Gerberonio curata Paris.* 1721. f. p. 3. istud *Monologium.*

Fol. 20. *Incipit prefacio libri proslogyon beati anselmi cantuariensis archiepiscopi.* Postquam opusculum quoddam ueiud exemplum meditandi &c. Finis: *donec intrem in gaudium domini mei qui*

est

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 747

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

1055

C O D I C E S

1056

est trinus et unus deus in secula seculorum amen. Extat edit. cit. p. 29.

Fol. 25. p. 2. Incipit prefacio libri Cur deus homo. Opus subditum quod propter quosdam qui antequam perfectum et exquisitum esset &c. Finis: deo non nobis attribuere debemus qui est benedictus &c. Edit. p. 74. et nobis etiam alibi.

Fol. 46. p. 2. Incipit liber de incarnatione verbi. Domino et patri uniuersitate ecclesie in terra peregrinantis summo pontifici urbano &c. Deest itaque Praefatio, quam praemisit Gerberonius p. 41. Finis: in eodem libello inueniet aper te. Edit. p. 41.

Fol. 53. p. 2. Incipit prologus in librum de peccato originali seu de conceptione virginali. Cum in omnibus religiose tue uoluntati uelim. si possim obsequi &c. Finis: si vera probari poterit. Edit. p. 97.

Fol. 62. Incipit liber de processione spiritus sancti. Negatur a grecis quod spiritus sanctus &c. Finis: michi imputetur, non sensui latinitatis. Edit. p. 49.

Fol. 72. p. 2. Incipit liber de concordia prescientie et predestinationis et gratie dei cum libero arbitrio. De tribus illis questionibus in quibus dei presciencie &c. Finis: gratis volui potentibus impendere. Edit. p. 123.

Fol. 82. p. 2. Prologus communis in libros tres scilicet de veritate, de libertate arbitrij, de casu dyaboli. Tres tractatus pertinentes ad studium sacre scripture

&c. Finis primi libelli de Veritate: *tunc eius dicitur ueritas uel rectitudo. Edit. p. 109.*

Fol. 88. p. 2. Incipit liber de libertate arbitrij. Quoniam librum arbitrium uidetur repugnare gratie et predestinationi &c. Finis: quod mibi necesse sit interro gare de illis. Edit. p. 117.

Fol. 93. Liber de casu Diabolii absque inscriptione. Initium: Illud apostoli quid babes quod non accepisti &c. Finis: sicut idem est loqui et uti potestate loquendi. Hunc librum a duobus praecedentibus avulsi et praemisit Gerberonius p. 62. contra mentem Anselmi, qui Praef. communem supracit. ita conclusit: Sic tamen eos, ut hic posui, volo ordinari.

Fol. 102. p. 2. Dialogus de Grammatico absque inscriptione. Initium: De grammatico peto ut me certum facias &c. Finis: nobis hec profecisse non negabis. Edit. p. 143.

Fol. 107. p. 2. Incipit liber anselmi cantuar. archiepiscopi de similitudinibus. C. 1. Tripliciter intelligitur uoluntas. Etenim dicitur illud anime instrumentum &c. Finis C. 192. ne nobis noceant in quantum uolunt. Desunt ergo Capp. 193. et 194. Collectionis hujus, cui nomen Anselmianorum melius conveniret, utpote ex Similitudinibus et aliis dictis ab Anselmo olim usurpati contextae, quemadmodum adparet in ejus Vita scripta ab Eadmero Monacho Cantuariense, quam habes ad calcem edit. Gerberonii saepe cit. No>ta> hujus collectio nis

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 747

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

1057

P A T R I S T I C I .

1058

nis primus ostendit *Theoph. Raynaudus* in edit. Opp. *Anselmi* *Lugd.* 1630. f. Ita et in *Gerberoniana* locum ultimum tenet.

Fol. 134. p. 2. Incipit disputatio pro insidente. Est *Gaunilonis* cuiusdam *Majoris* — *Monastryi* Monachi adversus ratiocinationem *Anselmi* in *Proslogio* et incipit: *Dubitanti utrum sit uel neganti quod sit talis aliqua natura &c.* Finis: *omnia cum ingenti veneratione et laude suscipienda.* Edit. p. 35.

Fol. 136. Incipit liber anselmi archiepiscopi et abbatis contra (Gaunilonem) respondentem pro insidente. Quoniam non me reprehendit in hijs dictis &c. Finis: *benevolentia non malevolentia reprobendisti.* Edit. p. 37.

Fol. 138. Septem ex Anselmi Epistolis. Prima *Goffredo* episcopo *Parisiensi*: *Quamuis diuina dispositio ualde longe a reuerentia uestra meam separet paruitatem &c.* In Edit. L. III. ep. 12. Secunda cuidam *Abbatissae* et ejus Congregationi. *Quamuis uestrum sanctum studium mea monitione non egeat &c.* In Edit. L. IV. ep. 105. Tertia *Leutoni* (Gerb. *Lanzoni*) amico. *Cum meum et tuum karissime desiderium &c.* In Edit. L. I. ep. 29. Quarta *Fulconi* episcopo *beluacensi*. *Scio mi dulcis amice, quantum dilectio uestra &c.* In Edit. L. III. ep. 11. Quinta *Waleriano nuenburgi* (Gerb. *Waleranno Newemburgensi*) episcopo. *Scienti breviter loquor. Si certus essem &c.* In Edit. inscribitur de *Tribus Wa-*

*leranni Quaestibnibus et habetur inter opuscula p. 135. Sexta eidem *Waleriano nuenburgensi.* *Gaudeo et gratias ago deo, quia sicut scribitis &c.* In Edit. audit ad *Waleranni querelas Responsio* p. 139. Ultima *Odoni et Lanzoni* amicis. *Quoniam uerus amor sicut laudabiliter impenditur &c.* In Edit. L. I. ep. 2.*

Plurimis horum *Anselmi* Opusculorum praefixa sunt *Summaria*, impensumque est a coeva manu passim in margine emendationis et suppletionis officium, ut adeo bonae notae haberi possit Codex.

II. fol. 145. Sequuntur sacra Opuscula *An. Manl. Torg. Sev. Boethii* Viri consularis et Patrici a *Theodorico* Rege, ut notum, a. 525 aut 26. imperfecti, et quidem hoc ordine: *Prologus boecij de trinitate.* Initium: *Inuestigatam diutissime questionem &c.* Opusculi ipsius: *Christiane religionis reuerenciam &c.* Finis: *quantum imbecillitas subtrabit, uota supplebunt.* In editis inscribitur: *Quomodo Trinitas est unus Deus, et non tres Dii. Ad Q. Aurel. Memmum Symmachum* sacerum.

Fol. 147. p. 2. Rubrica. Que secundum substantiam et que solum ad aliquid de deo dicantur. Initium: *Quero an pater et filius et spiritus sanctus &c.* Finis: *et fidem si poteris rationemque coniunge.* In edit. *Utrum Pater ac Filius et Spiritus sanctus de Divinitate substantialiter prædicentur.* *Ad Joannem Ecclesiae Romanae Diaconum.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 747

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

1059

C O D I C E S

1060

Fol. et pag. iisd. Liber boecij de bono ad Johannem dyaconum. Initium: Postulas ut ex ebdomabibus nostris &c. Finis: alia aliud, omnia bona. In edit. An omne, quod est, bonum sit, cum non sint substantialia bona.

Fol. 149. absque titulo: Fidei Confessio sive brevis Institutio Christianae Religionis, quam jam Trithemius sub nomine de Fide ad Johannem Diaconum n. 201. designavit; primus vero sacris Boethii Opusculis adjecit editis cum LL. de Consolatione Philosophiae Lugd. B. 1656. 8. Renatus Vallinus praevertens Phil. Labbeum, qui idem habebat propositum, ut ait T. I. de Scriptt. eccl. Paris. 1660. p. 206. 8. Initium est: Christianam fidem noui ac ueteris testamenti pandit autoritas &c. et finis: cibus opus laus perpetua creatoris. Subjuncta est in Cod. nostro breuis Narratio de erroribus Eutychis et Nestorii, quae unam et medium col. occupat et incipit: Flauianus episcopus prodidit eutichen hereticum sub diocesti et parrochia sua presbiterum &c. finitque: Vnde in anthiphona cantatur non commixtionem passus neque diuisionem. Quod si quis Narrationem hanc Prooemium sequentis Opusculi dicere voluerit, non me habebit invitum. Sequitur enim

Fol. 151. absque titulo Boethii aduersus Eutychen et Nestorium de duabus naturis et una persona Christi liber, ut in editis inscribitur. Inchoat: Anxie te quidem diu sustinui &c. et finit: at-

que omnium honorum causa perscribit. Ad Johannem Diaconum supra dictum scriptus est. Vide et Cod. CCCXXXI.

Fol. 156. p. 2. absque titulo Opusculum de Unitate et Uno, quod incipit: Unitas est qua unaqueque res una esse dicitur &c. et finit: et est id quod est. Metaphysicum est potius, ideoque inter sacra a Vallino non receptum; extat tamen in editionibus Opp. omn. Boethii exempli caussa Basileae 1546. p. 965. f.

III. fol. 158. Incipiunt capitula libri primi sancti ysidori episcopi de summo bono. Opus alias inscriptum: Sententiarum Libri III. a primis L. I. C. 1. verbis: Summum bonum deus est &c. denominationem illam tulit. Ante L. II. desunt Summaria. L. I. c. de Ecclesia et Haeresibus nobis in duo dividitur. Ultimum inscriptum de Penitentibus non habetur in edit. Jacobi Du Breul Paris. 1601. f. ut jam ad Cod. CCLXXII. monuimus. L. III. c. 48. quod in edit. de Praelatis inscribitur, rectius apud nos duo Capita constituit unum de Praelatis, alterum de Regibus. Ita et C. 50. titulo de patientia Principum rectius cum nostro in duo dividitur: de patientia Principum et de delictis Principum. Neque in sequentibus divisiones Capitum exacte cum impressis convenient.

IV. fol. 204. p. 2. Incipit liber soliloquiorum sancti ysidori. Praemittuntur eadem, quae Cod. mox cit. indicavimus. Rubricae per decursum penitus a divisione Capitum

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 747

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

1061

P A T R I S T I C I .

1062

Capitum abeunt, quam adoptavit *Du Breulius*, et mira est lectio-
nis varietas. Qua de caussa hic
quoque *Codex* dignus est, ad
quem futurus *Isidori* sospitator re-
spiciat.

CCLXXXV.

est benedictus in secula. Amen.
Explicit liber cur deus homo.

II. et quidem a Fol. 26. *Ex-
planatio Genesos Libris III.* con-
stans, quorum quivis *Capitum Indicem* praemissum habet. Liber
I. incipit: *Querentes multiplicitia
congerere ne stomachus legentium
saturatus &c.* Finit: *Nostris ope-
ris finiendus est Liber.* II. inci-
pit: *Secunda namque Seculi aetas*
&c. Finit: *tunc omnis Isabel
saluus erit.* III. incipit: *Deus Sum-
me Bonitatis a quo est Datum op-
timum &c.* Finit: *per quem fac-
tum est ut ingredieretur.* Expla-
natio haec olim perperam adtri-
buta fuit alterutri *Eucherorum*
Epp. Lugdunensium, de qua re
vide *Caveum* T. I. Sec. V. p.
424. *Oudinum* T. I. Sec. eod. col.
1220. quorum rationibus novum
pondus addit *Codex* noster, qui
in marginibus sententias ab Her-
meneuta nostro non solum ex *Au-
gustino* et *Hieronymo*, verum
etiam ex *Isidoro* et *Gregorio M.*
utroque *Eucherio* junioribus de-
promtas notat. Legitur haec *Ex-
planatio*, quae Anglum quendam,
fortassis ipsum *Bedam*, compila-
torem habere videtur, in *Biblio-
theca PP. Lugdun.* T. VI. col.
868.

III. et quidem a Fol. 137.
Expositio super librum Regum in
Libros IV. distincta, quorum
quemvis *Capitum Index* praece-
dit. Initium I. *Regum tempora*
post Judices &c. Finis: *sed quid
egerit pertinebit.* Initium II. *Pro-
missiones enim Dei que saepe sunt*
ad abraham &c. Finis: *magisterii*

77
num
VI.B.
24. *Codex membraneus lat. Sec.*
XII. Folior. 215. f. eleganter
exaratus, bonaeque notae, per-
tinens olim, ut in fronte prae-
fert, ad sanctam Mariam Kotwic.
i. e. Monasterium Gottvicense O.
S. B. Austriae infer. complecti-
tur I. S. Anselmi Archiep. Can-
tuariensis Libros II. Cur Deus
Homo, quos teste *Eadmero L.*
II. Vitae Anselmi in Anglia coep-
tos in villa Schlavia Provinciae
Capuanae anno 1098. absolvit.
Praefationis initium est: *Opus sub-*
ditum quod propter quosdam &c.
Praefationem excipit *Elenchus ca-*
pitum, de quo ipse Autor in
Praef. *Hanc prefatiunculam cum*
capitulis totius operis omnes qui li-
brum hunc transcribere uolunt an-
te eius principium ut prefigant po-
stulo. Gabr. Gerberonius in ulti-
ma Opp. *Anselmi* editione *Paris.*
1721. f. *Elenchum* hunc per to-
tum Opus, quod nobis indivi-
sum decurrit, distribuit. Post
Elenchum sequitur *Prologus Ans-*
helmi de Incarnatione Verbi tem-
tere huc insertus et a Gerberon-
io edit. citat. p. 41. loco suo re-
stitutus. Ipsum tandem Opus sic
incipit: *Sepe et studiose a multis*
rogatus sum &c. Finit vero: *deo*
non nobis attribuere debemus qui

X x x 2

reuerentia